

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. O pravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Kraljestvo Slovenija“ in Ljubljana.

Pod tem naslovom prinaša tukajšnjih nemškutarjev glasilo v sredo člančič, v katerem po svoji navadi abotno in slabo podučen pripoveduje, da smo Slovenci te dni v Ljubljani nekov vojni svet imeli in pred volitvami sklenili, da se vse slovenske dežele, Kranjsko, Štajersko, Primorje v jedno skupno deželo združijo z Ljubljano kot osrednjim glavnim mestom; na dalje ponavlja „Tagbl.“ to, kar pravi vtorek graška „Tagespost“ s svojim svetom, naj bi mi gledé sporazumljenja po snemali Čehi, na kar smo uže v zadnji številki svojega lista odgovarjali. Tudi dunajska stara „Presse“ od srede ima iz Gradca dolg dopis, kateri se peča s Slovenci, kakor se vé in zna, in dokazuje, da je kaka zedinjena Slovenija z metropolo Ljubljano politična nemogućnost, pa se predrzne tudi lagati, da so nam ustavoverni Nemci uže večkrat roko k spravi podajali, o čemer pri nas pač nobeden Slovenec ničesa ne vé, ker so nemškutarji in Nemci k večjemu nas pač le pozivali samo, naj se udamo in na kolena pred nje vržemo.

Pred vsem moramo proglasiti, da v vseh zadnjih naših pogovorih ali „vojnih svetih“ o zjedinenju Slovencev niti govora nij bilo, ker ta točka je program slovenske bodočnosti, in morda ne tako daljše, kakor si nekateri politični filistri mislijo. Za sedanjost pa ne mislimo zahtevati še uresničenje te velike ideje, za to ne, ker vemo, da od grofa Taaffeja, kateri je svojo ustavovernost naglašal, ne bi dosegli kar bi terjali v tem smislu. Zato hočemo v najbližnji dobi terjati le, da se za nas Slovence v dejanji izpolni to, kar nam uže decem-

berska ustava v § 19. osnovnih postav zagotavlja. S tem smo za zdaj zadovoljni, torej smo, če hočete, celó „ustavoverni“, ako vam je s frazo in besedo srce potolaženo. —

Krivo je torej zdaj pred volitvami s „kraljestvom Slovenijo“ okolo sebe metati, če o tem niti govora nij bilo niti v naših novinah zadnje dni, niti ne v zborih, kamor ušesa nemškutarjskih dopisnikov niti ne segajo in ti morejo le kombinacije prodajati svojim lehkovernim listom. Zlasti pa naj „kraljestvo Slovenija“ nemškutarjev in Nemcev ne straši, ker kakor je uže leta 1870. dr. Costa v drž. zboru omenil, mi Slovenci kacega „kraljestva“ nikoli nijsmo terjali, temuč vedno le administrativno zjedinjenje. Za ime take upravne skupine se ne pulimo.

Mi še razumemo, da se Nemci protivo želji našega naroda po tacei administrativnem združenju. Mi razumemo, da Nemci in nemškutarji na Štajerskem agitirajo in se potegujejo proti „odcepljenju“ Slovencev, katerih bi potlej ne mogli več majorizirati, ne več gospodovati nad njimi.

Ali mi ne moremo razumeti, kako more ljubljansk patrijot, ljubljansk časnik biti proti administrativnemu združenju slovenskih krajin z metropolo ali upravnim središčem Ljubljano. Pri vseh zdravih narodih v politiki vendar tudi veljajo nekaj (ali dostikrat še preveč) materialni interesi. In če uže ne terjamo od nemškutarjskih Ljubljančanov, da bi se ozirali na kulturne, duševne, narodne koristi in dobičke, katere bi naš slovenski narod iz takega združenja ali zjedinenja imel, toliko zdravih možjan vendar še tudi ljubljanskim nemškutarjem prisojamo, da si

znajo zračuniti, koliko bi ljubljansko mesto materialno in s tem duševno pridobilo, ko bi postalo osrednje mesto uprave za ozemlje, ki ima poldrugi milijon prebivalcev, torej središče trikrat večjega okrožja. Če uže samo to premisli dober Ljubljančan, hišnik, obrtnik, trgovec, uradnik ali kdor si bodi, in če hoče povzdigo tega mesta, ne smel bi glasovati in agitirati zoper to željo narodovo.

Kako je tedaj to možno, da je bil pred desetimi leti naš ljubljanski Dežman celo v Celje tekel na Brandstetterjev zloglasni „frfasungstag“, da je tam Štajerce svaril, naj se nikar z nami Kranjci ne združijo, ker mi Kranjci da smo sami borétje, berčiči in prosjaki. Kako je mogel Kranjec Dežman k sosedom iti sam sebe zaničevati? Le za to, ker je — Dežman, ker je renegat, slep od strankarske strasti, ker mu je vsako sredstvo pravo in dobro, če le nemškutarjjo podpira ali vzdržuje.

In če isto tako more organ kranjskih nemškutarjev „Laibacher Tagblatt“, dasiravno v Ljubljani izhaja in bi tedaj moral zastopati vse interese ljubljanskega mesta, če more ta hujskati z mislijo ali nádejo na kakov vspeh zoper idejo združenja slovenskih pokrajin z metropolo Ljubljano, torej zoper korist in dobiček tega mesta, kaže na jednej strani to le veliko borniranost, ki ne vé, kaj je bolje da se primolči, in kaj je dobro da se govori; na drugej strani pa kaže zopet oni „furor teutonicus“, kateremu nijslo mari ni materialni ni duševni interesi domovine, ampak le germanizacija, le žrtva požrešnemu nemškemu molohu, le protivnost proti slovanski narodnosti, za vsako ceno.

Listek.

Josip Ogrinec. †

(Dalje.)

III.

Pravo pisateljstvo Ogrinčevo pričena se na Dunaji, kjer je l. 1867. Stritar osnoval prijateljsko „društvo pisateljsko“, ki se je shajalo ali v stanovanji Stritarjevem, ali Celestinovem, ter imelo prijateljske shode in pogovore najprej v Kornhuberjevej kavarni pred Elizabetinim mostom, pozneje v Café de Vienne v ulicah „Wollzeile“ blizu vseučilišča. Spisi tega društva ali bolje: tega prijateljskega kroga tiskali so se nekoliko v Janežičevem „Glasniku“ leta 1867. in 1868., nekoliko v „Zvonu“ leta 1870. Stritar je dobro poznal Ogrinca in vedel je natanko, kje tiči njegova moč. Pod njegovim vplivom pisal je Ogrinec svoje prekrasne „Obrazce iz na-

rave“, katere moramo prištevati najboljšim izdelkom novejšega slovstva slovenskega. Kakor l. 1868. v „Glasniku“ petelina in povodno žabo, tako nam je l. 1870. v „Zvonu“ izvrstno narisal zimo, kosa, goloba, prvo kito, lipo, strneno polje, nevihto, in obraz: na razhodu. Vse te stvari, kakor spleh vse svoje spise, pisal je Ogrinec s čudovito maraostjo in pridnostjo. Tako mi je na pr. prav dobro znano, da je samo obraz „Po zimi“ („Zvon“ I, l. 2.) petkrat preosnoval in prenaresil, ter vselej prav kaligrafski prepisal. Kako močno so se ti Ogrinčevi obrazi iz prirode slovenskim čitateljem omilili, vidimo jasno iz velikega števila posnemalcev Ogrinčevih, kateri se ve da večkrat za njim uže — topljeno mleko posnemajo.

Zgodaj pričel je Ogrinec pisati tudi „Družbi sv. Mohora“, katera je v svojih Kalendarjih in Večernicah objavila mnogo njegovih stvari. Tako je l. 1871. zvezek XXIV. „Slovenskih Večernic“ prinesel njegovo daljše

pripovedno delo „Vojnimir ali poganstvo in krst“. Izvirna povest iz časa pokrščevanja Slovencev, v 8 ki, 83 strani. Iz njegovih samih ust vé, da je to lepo povest spočel l. 1866. v Zagrebu, poslušaje izvrstna Mesičeva predavanja o prvih početkih krščanstva pri Hrvatih in Slovencih. Dalje „Setev in žetev“, povest za slovensko ljudstvo, v „Slov. Večernicah“ leta 1875, XXXIII. zvezek. V „Koledarji“ priobčil je najprej l. 1877. humoristiško povestico „Največji revež“, a l. 1878. svoje „Naravoslovne črtice“. Razven tega nahaja se v družabnih knjigah raznih let še nekoliko manjšega pripovednega drobiža.

Slovenski almanah „Pomladansko cvetje“ prinesel je l. 1871. Slovincem iz Ogrinčevega peresa lepo novelo „Solnce in senca“, 74 strani, dalje krasen večern obraz „Na vasi“, humoristiško noveleto „Greh je!“ in ne ravno napčno balado „Iztekle jezere“.

V Matičinem „Letopisu“ l. 1870. nahajamo

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. maja.

Volilno gibanje se je povsod začelo po Cislejtaniji, če prav do danes niso še razpisane volitve. Novine pa sploh tega razpisa pričakujejo zdaj vsak čas.

Ruski „Golos“ piše o stanju v **Avstriji**: „Glavna bolezen, ki jo ima Avstrija, je to, da nima ravnopravnosti za Slované nasproti Nemcem in Magjarom. Vsled tega nenaturnega mejsobnega razmerja narodnosti pak ostaja tudi najbolj liberalna ustava za razvoj državnopravnih razmer brez koristi in ne budi v masah naroda onega patrijotično-veselega pogumnega duha, ki je za vsako državo potreben.“

Srbska novosadska „Zastava“ meni: Mora se priznati, da bi poravnanje s Čehi za celo monarhijo in se posebno za Slovanstvo velike važnosti bilo.

Z **Dunaja** se poroča, da je v petek prišel tja bolgarski knez (Battenberg). Bolgarska deputacija, 20 na Dunaji živečih Bolgarov, večinom študentje, ga je pozdravila na kolidvoru. 21. t. m. ga je cesar v četrte ure trajajočej posebnej avdienci sprejel. Potlej je obiskal knez Andrassyja in nemškega poslanika.

Čehi so v sporazumljevanji z Nemci precej velik dejanski korak naprej storili. Na shodu kmetovalcev, ki je bil 22. maja v Pragi, zjediniła so se češka in nemška poljedelska društva v to, da se osnuje centralno kmetijsko društvo. V odbor so volili Čehi šest, a Nemci šest udov, da bodo pravila naredili.

Češki narodni listi priobčujejo pojasnilo iz shoda čeških poslancev, da je bil dr. Klau dy iz zbora državopravnega kluba izobčen ali izključen, ker podpira Skrejšovskega v njegovem rovanji zoper češko disciplino. Dr. Elvard Gregor pak je sam izstopil. Dr. Klaudy naznaja, da hoče pred volilce stopiti.

Vnanje države.

Iz **Aten** se danes poroča precej važna novica. V Lapeno na meji Epira se je naredil tabor za 10.000 vojakov in v južnej Greciji drug tabor za vojsko. Če bode treba, pravi telegram, sklicana bosta tudi oba razreda rezervistov in vsa mobilna narodna straža. — Torej Grška žuga Turčiji z vojsko. Ali nam se zdi, da bode le ob „žuganji“ ostalo. Če bastardirani Grki niso ob času rusko-turške in srbsko-turške vojske nič poguma imeli, kje ga bodo zdaj vzeli? Prav se jim godi, da Turčija neče nič slišati o „popravi mej“, in da so jih Angleži, prej tako sladki in medeni v obljubah, zdaj popolno na cedilu pustili.

Poročilo iz Filipoplja pravi, da bode guverner **vshodnje Rumelije** Aleko paša ali knez Vogorides stopil dne 25. t. m. v uniformi vshodnje-rumelijske narodne vojske (milice) z bolgarsko čepko pokrit (torej ne v turškem fesu), na vshodnje Ru-

melije zemljo. Ob enem bode izdal do prebivalstva te provincije proklamacijo, v kateri bode poudarjal svojo bolgarsko narodnost. Tedaj bode Aleko paša preje prevzel svoje mesto in tja prišel, nego nov knez bolgarski Aleksander. Ne malovažno je za razvoj stvari na obeh straneh Balkana za najbližjo bodočnost, ako bode vshodnja Rumelija berlinskega dogovora preje konstituirala se definitivno in postala dovršen čin, nego kneževina Bolgarija.

Iz **Carigrada** poroča se „Pol. Corr.“ 21. t. m. da turška vlada popravlja svojo izjavo generala Obručeva v Filipoplju, da bi se bila porta odrekla pravici zasesti balkanske soteske, poudarjajoč namreč, da sultan nima popustil one pravice, katero mu daje berlinski dogovor, ampak bode to pravico rabil, kakor bodo zahtevali odnosi in državni interesi. To nima nič kot beseda in oblika, kajti dejansko se je sultan vendar odrekel pravice, ker posadke v Balkan nima poslal. Kar zdaj nima mogel, mogel bode v prihodnje še menj.

V **nemškem** berlinskem državnem zboru je predsednik Forckenbek svoje predsedništvo odložil. Na mesto njega je bil voljen Seydevitz za predsednika. — Državni zbor je potlej posvetoval se o colu na žito. Bismark je dve uri govoril o kmetijstvu. Kadar bomo ta govor dobili, posnamemo več iz njega.

Dopisi.

Iz **Idrije** 22. maja. [Izvirni dopis.]

Umrla je v Idriji, 21. t. m. gospodičina Ivanka Ferjančič, učiteljica na nedavno osnovane obrtniške šoli za klepljanje zobcev še le 28 let stara. Idrija je s tem zadela občutljiva izguba. Izrednemu razumu umrle se ima mesto Idrija zahvaliti, da je tam hišna obrtnija dosegla prej nepoznato stanje, in da imajo pridne roke idrijskih žensk zdaj obilno posla in tak zaslužek, kakor nikdar prej. Umotvori gosp. Ferjančičeve so kmalu obrnili pozornost trgovstva na se, in idrijski zobci so hitro prekoračili svoje skromne prejšnje meje, ter se razprodajali ne le v Avstriji, ampak tudi čez granico Avstrije. Vlada jo je poklicala na Tirolsko, da je tudi tam v Provesu preustrojila obrtnijo zobcev, kamor so tudi bile poslane deklice iz Češkega, učiti se g. Ferjančičeve umetne zobce izdelavati.

Tako je pomagala umrla obrtnija našega milega naroda povzdigniti in — hvala jej — z lepim vspehom. Vrla slovenska deklica, naj ti bode zemljica lahka!

Iz **Novega mesta** 20. maja. [Izv. dop.] Gospod urednik! Pred tednom dni brali smo v vašem cenjenem listu dopis iz našega me-

stecca; gospod dopisnik se je oprostčeval, da nima toliko časa pisal o slovesnosti, ki se je tukaj 24. aprila vršila, rekoč, da se je zanašal, da vam bodo drugi o istej poročali. Vi pa dragi gospod urednik, ste nam svetovali, da se ne smemo eden na drugega zanašati, kadar gre za sveto narodno stvar. Vaš svet je svoje učinil. Sprejmite dakle nekaj prav pikantnega iz središča Dolenjske.

Nij dolgo tega, kar je bilo v našem mestecu pusto, prazno in žalostno. Nemška kultura in blaženi nemški jezik sta kaj slabo napredovala. Zategadelj je bilo veliko tarnanje in posvetovanje v hiši naših odpadnikov. Nekaj jim je manjkalo; kadar bo pa to, bo vse dobro. In glej, modra glava nemška je vstala in vzdignila svoj okrogli život iz sedeža, ki je pripravljen za odpadnike in njih otroke, in se je odrezala moško: „Vse bomo imeli, le ustanovimo požarno stražo in gotovi smo, da bo nemška kultura kalj pognala. Vsaj „ob liberal, ob klerikal, die Feuerwehr löscht überall.“ Veseli so bili pajdaši njegovi iz srca in kar so želeli, to so dobili, in zdaj imajo svojo stražo, ki jej nima para pod solncem. Ali kaj je z nemško kulturo? Dobro dobro napreduje, a samo pri „feuerwehrkerjih“.

Uže tri nedelje se je pripravljala novomeška požarna straža na izlet, a Jupiter Pluvius je to vselej zabranil. Napravilo si je to društvo tudi nekaj srečk in jih razpošiljalo na vse kraje, se ve da zopet nemško. A v soboto zvečer naznanjali so našemu mestecu velikanski plakati zopet v nemškem jeziku, da bo zaradi neugodnega vremena srečkanje v kazini. Tudi tamkaj, kjer so bili dobitki na ogled postavljeni, bilo je vse le nemški pisano. S tem so očitno pokazali, da zaničujejo naš jezik, da jim nima narodu nič ležeti, oni hočejo biti Veliko-Nemci, kar jim pa vendar nima mogoče kljubu vse nemške komande. Ali mar nismo vredni novomeški Slovenci, da se to društvo ozira tudi na domači slovenski živelj. Ne vem zakaj potrebujemo tu pri nas nemških plakatov, se posebno od takega društva, kakor je imenovano, menda za strašilo vrabcem. In tako se godi v eno mer. Le nemško in nemško in vse nemško, to je geslo tega društva. Toda s tem bodo malo dognali, k večjemu bode zaspalo to društvo. Mi bi ne omenili tega, ko bi se zmirom ne godilo tako. Nobeden narodnjak nima zoper društvo, ki spoštuje in čisla naš jezik. Ali

njegov „Kámnik“, zgodovinsko-mestopisni obraz in povest „Lesena noga“.

Velik pisateljski podpornik bil je Ogrinec prva leta Trstenjakovej in Pajkovej „Zori“, v kateri nahajamo najprej l. 1872. spis „Na sveti večer“, obraz iz narodnega življenja, dalje „Obraz iz naroda“ na pr. cunjarja l. 1872. in beračal. 1873. itd. „Zora“ prinesla je dalje l. 1872. Ogrinčev „Čarovnico s Karneka“, dolgo in pridno izdelano povest iz srednjega veka, in l. 1874. pripovedni jesensko-zimski obraz „Ptičar Blažič“, a l. 1875. noveleto „Malomeška dogodbica“. Tudi zgodovinsko študijo Fašingovo „Kralj Samo“ poslovenil je Ogrinec „Zori“ l. 1872. To so poglaviti, a ne vsi spisi Ogrinčevi, kar je bilo objavljenih v „Zori“.

Za svojega bivanja v Ljubljani l. 1871. in 1872. pisal je Ogrinec prepridno „Dramatiškemu društvu“. On je podal Slovincem prvi izvirno veselo igro v 3. dejanjih „V Ljubljano jo dajmo!“ igro, katera se je na-

rodu našemu osobito priljubila, da je morebiti nej večje čitalnice slovenske, kjer bi je ne bili še igrali. Natisnena je v 8. zv. „Slovenske Talije“ l. 1869. in zdaj uže čisto razprodana. „Slovenska Talija“ prinesla nam je dalje leta 1871. v izvrstnem prevodu Ogrinčevem tudi Rajmundovega „Zapravljenca“, čarobni igrokaz v treh dejanjih. Dalje hrani arhiv „Dramatiškega društva“ poleg mnogih prevodov Ogrinčevih na pr. „Na Osojah“ (Sonnwendhof Mosenthalov) in dr. tudi še njegovo izvirno glumoj „Kje je meja?“ v jednom aktu. Dobro mi je znano, da je Ogrinec spisal tudi daljšo burko „Hudi Kljukec“, a v arhivu „Dramatiškega društva“ nahaja se samo nekoliko četverospetrov in kupletov k tej igri, katere je zložil Hajdrih, igre same nej; najbrž vrnila se je pisatelju, da jo še predela.

Osobit prijatelj in podpornik bil je Ogrinec „Slovenskemu Narodu“, kateremu je pisal povesti, obaze in potopise ter se podpisaval s svojim pravim imenom, a še

rajši s priimkom J. Medvedov ali O. Osipov. Glavni spisi njegovi v našem dnevniku so ti: iz prejšnjih let novela „Čegava bode?“, ki je posebej natisnena tudi v I. zvezku „Listkov“; dalje šaljivi povesti: „Ureh, tretjkrat ženin“ l. 1874. in „En dan ženin“ l. 1876, precej robato, a jako dobro pisana smešnica iz narodnega življenja.

Opomembe vredna je tudi „Babina greda“, zemljepisen in narodopisen obraz iz Slavonije l. 1878. in potopis „Magjarembler in Budapešta“, ki je bil baš pred dvema mesecema natisnen v „Slovenskem Narodu“.

A najboljše stvari kar jih je Ogrinec pisal „Slovenskemu Narodu“ in morebiti najboljše iz vseh njegovih spisov sploh, so poleg njegovih „Obrazov iz narave“: „Pismo Ošpete Skomrahe ta Janezastemu Skomrahu, ki na Dunaji za doftarja štedira“ v „Postnih premišljevanjih“ l. 1875. *)

*) „Slovenec“ je to pismo Ogrinčevu kakor

dokler bo novomeška požarna straža tako nemškutarila in ignorirala naš jezik, ne more in ne sme je noben pošten narodnjak podpirati. Pri nas nij tal za nemško propagando!

Domače stvari.

— (Iz Ljubljane) prinaša stara „Presse“ od četrtka uže kar neko celo kandidatno listo slovensko in hoče tudi vedeti, kako smo mi agitirati sklenili. Ponavljamo, da so to sama ugibanja dopisnikova, kateremu je čisto vse jedno, ali resnico poroča ali pa laže, ali kaj ugane ali nič. Taka je nemška žurnalistika. Če bode kdo po dunajskih časnikih avstrijsko zdanjo zgodovino pisal, čulna bode ta zgodovina. Ko smo bili te do tu stoječe vrstice uže v stavljenje dali, prišla nam je zadnja uradna „Laibacher Ztg.“ v roke in vidimo, da je tudi ona iz „Triester Ztg.“ ponatislila pod naslovom: „Slovenische Kandidaten für den Reichsrath“ podobno izmišljeno ali ugibano sestavo imen bodočih drž. slovenskih kandidatov. Na to rečemo: Slovenska narodna stranka kandidatov še nij postavila, da, niti razgovora še o njih pri nas nij bilo, ker prej je treba druge reči še doogneti. Uradni list kranjski torej, ki izhaja brez štempla, ki se redi in pase iz slovenskih rubeženskih krajcarjev, ki pa dozda nij nikdar imel toliko objektivnosti do nas Slovencev, da bi bil naše oficijalno in javno postavljene slovenske kandidate po imenih priobčil, ta nemški list ljubljanski naj tudi zdaj molči, in naj ne ponatiskuje pustolovskih novinarskih kombinacij. „N. fr. Pr.“ ima iz Ljubljane telegram, da mislimo Slovenci tu kandidirati dvornega svetovalca Schwegla, zdaj najvišjega uradnika Andrassyjevega. Na to dozda nihče mislil nij, niti ne govoril o čem tacem, to si je sam poročevalec izmisllil tja v en dan, „če bode res, bode, če ne, pa vse eno“.

— (Ponarejevalec bankovcev.) Ljubljanska policija je zaprla včeraj litografa tukajšnje Blaznikove tiskarne Jeršana, kateri je bil izdal v nedeljo pri koncertu goslarja Dengremonta v reduti dva ponarejena desetaka. Kupil je bil namreč dvakrat pri kasi v reduti vsakokrat po dve karti, ali potlej sumno hitro odšel. Ko so ga v tiskarnici prijeli, našli so pri njem baje še en ponarejen desetak. Doma v njegovem stanovanju v rožnih ulicah pak so našli še 60 pričetih bankovcev. Kakor se govori, imel je tudi poma-

gača, Kleinmayerjeve tiskarne stavca Kolenca, katerega je tudi policija dela včeraj v zápor. Mladi litograf je baje jako talentiran delavec in je škoda, da je svoj talent tako zlorabil

— (Samoumor.) Narednik Janez Gregorič iz Novega mesta ostrupil se je včeraj v tukajšnji kasarni sv. Petra, kakor se sodi, zaradi nesrečne ljubezni.

— (Vreme.) V nedeljo večer smo imeli zopet vihar z grmenjem in dežjem. Ponedeljek je bil (do popoldne ko to pišemo) vendar enkrat prilično lep dan.

— (V Postojno.) Kakor vsako leto, vozi se tudi letos posebni vlak ob binkoštnih praznikih v Postojno, kjer bode slavna tamošnja jama razsvitljena z 20.000 plameni. Vožnja je na polovico znižana.

— (Iz Vipave) se piše, da je 17. t. m. umrl tamošnji zdravnik g. Kolnik, mož blagega srca, katerega bodo posebno revni bolniki pogrešali; umrl je v svojem poklicu; bil je namreč pri nekej jako nevarnej porodni v Vrhpolji, ki je umrla, in ker je imel nekoliko ranjeno roko pri nevarnem opraviilu, je to tudi njemu smrt prouzročilo.

— (Umrli) je v Rovtjih 17. t. m. ob 4. zjutraj Matej Vidmar, ondolti fajmošter, rojen v Idriji 9. kim. 1801, posvečen l. 1828.

— (Brat požigalec.) Na Homu pri Šentrupertu na Dolenjskem je 1. t. m. zgorel kozolec in več gospodarskih poslopij kmeta Janeza Krajskega. Zažgal je brat posestnikov Josip Krajskec, ki se je uže tudi sam priglasil in je pri sodnji v Mokronogu zaprt.

— (Prve črešnje), se ve da še komaj zrele, smo iz Gorice v Ljubljano dobili 19. dne t. m. po 4 za en sold.

— (Slovenec škof v Ameriki.) Tukajšnji cerkveni list „Zg. Dan.“ poroča: Škof v Sault S. Maria v Marquettu, tedaj namesto odstopivšega škofa Ign. Mraka, kakor se bere, je zopet Kranjec, namreč gospod Jan. Kerst. Vertin, dosedanji župnik v Marquettu, izvoljen je bil 15. t. m. Gosp. Vertin, kakor pravi ameriški duhovenski imenik od l. 1869, je rojen v Dobliah v ljubljanskej škofiji (na Dolenjskem) 11. m. serp. 1844, posvečen 1. kim. 1866 in je od 7. m. serp. 1863 v zveznih državah v Ameriki. Odstopivši milgsp. Ignac Mrak, pravi neki glas, pride v Rim v „Propagando“. Rojen v Poljanah nad Škofjo Loko 11. vinot. 1810, je mašnik od 13. vel. serp. 1837, in škof od 7. sveč. 1869.

— (Licitacija muriških goved) se je zadnjo soboto živahno vršila v pričo predsednika kmetijske družbe, nekaterih odbornikov in vladnega zastopnika. G. odborniku Seunigu se je posrečilo lepega blaga (4 telice in 7 juncev) z denarjem državne subvencije na Štajerskem nakupiti, ki se je za polovico kupnine na dražbo postavilo, za nekatera živinčeta so se licitanti zelo rukali. Telice so prišle: v Črnuče, na grad Črni potok, v Poljane nad Loko in na grad Tarnične vasi, — junci pa, mej temi 5 take starosti, da so koj za plemo pripravní, so prišli: v Borovnico, Gorenjo Vas pri Ribnici, Brdo pri Podpeči, Črnuče poleg Ljubljane, na grad Tarnični vasi na Notranjskem; z junčkoma kupljenima za Košane in Trojane bo treba še četrť leta čakati, da doraseta.

Izpred novomeških porot.

(Izvirno poročilo „Slovenskemu Narodu.“)

(Konec.)

5. 16. maja t. l. (Poljub s kolom.) Mica Jereb je uže 4 leta vdova. Kmalu po smrti svojega moža se seznaní z 28letnim črevljarjem Jožef Jeničem. Ljubezen njijna je trdna, in akoravno sta se včasih sporekla, vendar se imata še denes rada. Ko se pred par meseci zopet jedenkrat sporečeta, je bil on nanjo hud, — nemara tudi malo ljubosumen, — zaradi tega je nekega dne, ko je Mica stala na pragu domače hiše v Zalovičah, vrgel proti njej dobre tri črevlje dolg precej debel kol, ki je pa Mici tako nesrečno v obraz priletel, da jej je pretrgal vse levo lice in gornjo ustno. Zvedenci in za njimi državni pravdnik trdijo, da je to teška telesna poškodba, združena s hudim pogrdenjem Micinega obraza. Jože trdi, da kola nij nalašč Mici v obraz vrgel, ampak da jo je le hotel ostrašiti, da pa je kol po nesreči namerjeno mu pot zgrešil, in brez njegove krivnje Mici obraz raztrgal. Mica pravi, da mu vse odpusti, ker jo ima še vedno tako rad, kot poprej, in ker se je svojega dejanja popolnem skesal, kajti precej po storjenem činu je prišel k njej v hišo, vrgel se v obupnosti na tla, ter z lastno glavo po trdih tleh razbijal, — drugi dan da jej pa je pripeljal zdravnika. Porotniki so res rekli, da se čin nij storil v sovražnem namenu; — zavoljo tega je bil le prestopka proti varnosti življenja krivega spoznan, in za 3 tedne v zápor obsojen.

Ogrinec je namreč l. 1870. spisal in v dunajske „Sloveniji“ čital tri pisma te „Ošpete Skomrahe“, v katerih se je z nedosežnim humorjem in s perečim sarkazmom iz svoje v istini bridke usode dijaške norca delal ter šibal tiste kratkovidne ljudi, ki menijo, da je vsak dijak izgubljen, ki gre na Dunaj ali v Gradec, namesto v bogoslovnico. Za ta tri pisma smo se takrat na Dunaji kar trgali, tako izvrstno so bila pisana. Dve ste se poizgubili, jedno se je še ohranilo in to je „Slovenski Narod“ l. 1874. natisnil, da-si s prva nej bilo javnosti namenjeno.

A vso svojo pisateljsko moč in ves svoj humor pokazal je Ogrinec v treh preizvrstnih slikah, katere je „Slovenski Narod“ priobčil l. 1875. Te so namreč „Kaplan“, št. 59, „Fajmošter“, št. 75. in 76., in „Lemenatar“, št. 87. „Slovenec“ in „Zgodnja Danica“ hudovala sta se takrat na pisatelja teh tudi vse Cismontanove spise iz l. 1874. brez vsega razloga in dokaza zlovoljno — meni podtikal. Pis.

fotografij iz slovenskega naroda, češ, da z njimi smeši duhovski stan. Toda da stá vedela, kako je bil Ogrinec iz osvedočenja veren človek in kolikokrat je osobito na Dunaji proti svojim indiferentnim in malovernim rojakom branil katoliško cerkev in vse njene naprave, morala bi biti uverjena, da sta s tem delala Ogrincu krivico. Kakor tukaj kaplana, župnika in bogoslovca, tako bi bil Ogrinec drugi pot z isto objektivnostjo in natančnostjo z istim humorjem opisal liberaluha in prekucuha „konkordatopompeža“ in „garibaldi-cigudigumigovca“, ako bi ga bil ravno vzel v delo. In v istini mi je zaupno pravil leta 1877. poleg vinske kaplje, da nam hoče naslikati novodobnega učitelja in še celo vrsto znanih značajev.

Ako še povem, da je leta 1878. v programu vinkovške gimnazije priobčil prirodopisno študijo v hrvatskem jeziku: „Pčela, kakva je, kako se razvija i kako živi“, menim, da sem naštel vse njegove

glavne spise. Omenjam še to, da je letošnje poletje in zadnjo jesen pisal obširen roman iz zadnje srbske turške vojne, za katerega je delal resne študije. Nameraval ga je potem prevesti v srbski jezik ter ponuditi ga „Matiči Srbskej“, ki je takemu delu obljubila nagrado. Ali ga je dovršil, ali ne, ne vem. Sploh pa sodim po njegovem pismenem in ustnem pripovedovanju, da je Ogrinec ostavil mnogo literarnega blaga, nekoliko dovršenega, nekoliko jedva pričetega in osnovanega. Bila bi našemu narodu večna škoda, ako bi se ta literarna ostalina Ogrinčeva poizgubila. Zatorej menim, da iz srca govorim vsem prijateljem in čestiteljem pokojnikovim, ako tukaj javno izrekam uljudno prošnjo slavnemu učiteljskemu zboru vinkovške gimnazije, osobito preč. gospodu ravnatelju in prijatelju in kolegi g. Miju Brašniču, naj blagovoljno skrbé, da se nam ohranijo Ogrinčevi rokopisi.

(Konec prih.)

6. 17. maja t. l. (Desetice iz svinca) so vtilali štirje fantalini na jako priprost način. Na stopljen svinec, ki se je pa uže nekoliko ohladil, deli so pravo c. kr. desetico, in vrh nje vtili so zopet svinca in nanj položili pravo desetico. Tako so delali „kovan denar“, kateremu so bili napis in podoba utisnene, mesto odtisnene. Robove so z nožmi obrezali. Babe neumne so se dale s tacimi desetnicami res ogoljufati, in fantje so bili obsojeni v ječo od 1—3 mesecev.

7. 19. maja t. l. (Dva brata.) 24. februarja t. l. sta se Jožef Lužar iz Meršečnje vasi in Janez Cvrtnik iz Raven stepa in Lužar je bil na roki ranjen. Zato je bil na vse Cvrtnikove jezen. 7. aprila t. l. spazi Jakoba Cvrtnika — Janezovega brata — da je šel k Mici Pisek na hlev spat, — pokliče svoja dva brata Antona in Mihata, naj gresta nekaj gledat, — potegne Cvrtnika iz nad hleva, da pade 1 1/2 seznja globoko na tla na hrbet in ga potem preteple, kakor sam pravi, s toporiščem motike po zadnjem telesnem delu, ter ga žene 500 korakov daleč, kjer ga v grabnu pusti. Cvrtnik je imel dve smrtni rani: jedno prizadeto mu z udarcem motike na desni strani čela, vsled katerega se je črepina razklala, drugo prizadeto mu s suvanjem z vilami v levo sence, ki je črepino na dveh krajih predrlo in v možjane seglo. Tožba pravi, da je Jožef Lužar zakrivil poškodbo na desni strani čela, Anton Lužar pa ono na levem sencu, ter krivi oba hudodelstva umora. Anton trdi, da se Cvrtnika nij detaknil in da je Jože vsega kriv; — Jože pa pravi, da ga je le s toporiščem motike tepel — pa ne po glavi. Obravnava je pokazala, da zoper Antona nij dovolj sumljivih okoliščin, da bi zatožbo vzdržali, zaradi česar državni pravdnik od nje odstopi. Anton Lužar se tedaj oprosti in precej spusti. Jožefa Lužarja pa državni pravdnik še nadalje obdolži, da je Cvrtniku prizadel tudi poškodbo na levem sencu z vilami. A porotniki so rekli, da je Jože Cvrtnik le kriv poškodbe z motiko, katere pa nij učinil v namenu Cvrtnika usmrtiti, ampak v drugem sovražnem namenu. Zato je bil Jože Lužar zavoljo hudodelstva uboja obsojen v težko ječo za sedem let.

8. 20. maja je bila tajna obravnava zoper 22letnega Alojzija Račica iz Cerklj, ki je 29letno Rezo Šolar 14. aprila t. l. spolno posilil. Bil je krivega spoznan in obsojen v ječo za 15 mesecev.

Razne vesti.

* (Nov strašen požar na Ruskem.) Iz Peterburga naznanja telegraf 20. maja: V sibirskem mestu Petropavlovsk je tak požar nastal, da je več predmestij v plamenu.

* (Samomor sivega starca.) Na Dunaji se je 18. t. m. 78 let stari ključavničar Josip Horby sam ustrelil iz žalosti, ker mu je bila žena umrla, s katero je 52 let srečno živel.

* (Čudno žalovanje.) V nekem mestu na nemškem Štajerskem živi vdova, ki iz žalosti zavoljo smrti svojega moža, ki je umrl uže leta 1854, se od takrat, torej celih 25 let, nij umila več.

* (Smrt zaradi ostanka pri smodki.) Na vzhodni železnici se polaga pri Vélkem Varaždinu nov tir. Železniški paznik, ki je vodil delo, je hotel delavcem nekaj pokazati vrzel ostanek smodke, katero je kadil, proč; takoj skočijo na „čik“ trije delavci, in se prično zanj tepsti. Pri tem je jeden padel na stran in sicer na žrebelj, katerega je baš jeden delavec s 30 funtov težkim kládívom v švelar zabijal. Ko je bil oni de-

lavec na žrebelj padel je ta hotel ravno na žrebelj udariti, a je zdaj z vso silo udaril s kládívom po glavi nesrečnika, kateremu se je črepinja takoj na treh krajéh razpočila. Prenesli so ga v bolnico, a predno je umrl, je prosil, naj delavca, ki ga je udaril po glavi, ne kaznuje sodnija, ker je sam uzrok svoje smrti.

* (Smrt vsled ranjenja z jeklenim peresom.) Župnik v Puchkirchenu se je zbodel v roko z jeklenim peresom. Rana je bila tako majhena, da se jo je komaj opazilo. Ali uže drugaga dne je župnik obolel, in zdravnik je potrdil, da si je on kri ostrupil. Črez tri dni je bila vsa roka velkiansko otekla in v osmih tednih je župnik vsled óne ranice umrl. —

Tuji.

23. maja:

Evropa: pl. Kalebberg, Datscher iz Dunaja. Pri Slonu: Eichberg iz Dunaja. — Hoffman iz Pulja. — Reiner, Meisner iz Dunaja. — Kfeffl iz Gorenjskega.

Pri Italijem: Kanal, Streiff, Regaly, Schwarz, Schlessinger iz Dunaja. — Engel iz Grada. Pri avstrijskem cesarju: Kalesnik iz Smatna.

Dunajska borza 23. maja.

enotni drž. dolg v bankovcih . . .	68	gld.	50	kr.
enotni drž. dolg v srebru . . .	70		25	
zlata renta . . .	80		50	
860 drž. posojilo . . .	125		25	
Akcije narodne banke . . .	843		—	
Kreditne akcije . . .	267		25	
London . . .	117		35	
Srebro . . .	—		—	
Napol. . .	9		36	
C. kr. cekini . . .	5		53	
Državne marke . . .	57		70	

Zahvala.

Upoglen po tolikanj iznenadne žalostnej izgubi svoje iskreno ljubljene, nepozabljene soproge

Ivane Čuček

roj. Fekonija,

izrekam s tem — tudi v imenu svojega sina Maksimina — vsem sorodnikom in znancom za prisrčno sočutje ob težkem udarcu usode, za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu in za mnoge vence, katere so položili na rakev umrle, najiskrenejšo zahvalo.

Isto tako se moram odkritosrčno zahvaliti pogrebniemu zavodu g. Doberleta za požojno, častno prirejenje pogrebnice.

V Ljubljani, dne 20. maja 1879.
Franc Čuček,
(246) c. kr. adjunkt pri sodišču.

Razglas.

Podpisano županstvo daje s tem na znanje, da je visoka c. kr. deželna vlada v Ljubljani, na našo prošnjo po dopisu dne 28. svečana 1879 št. 1543 nam dovolila, da smemo v Hotederšici napraviti

novi semenj

in sicer 14. rožnika vsakega leta z živino in z blagom, in ta semenj bo namesto ónega, kateri je bil do zdaj 10. oktobra vsakega leta.

Ker stoji naša vas prav v pripravnem kraju za živino skupaj nagnati, torej se občinski zastop prav uljudno priporoči vsem tistim, kateri imajo živino za prodati, da bi jo v obilnem številu skupaj prignali, dve leti se ne bo nič plačila od živine pobiralo.

Tudi se priporoči kupcem, da bi nas ravno tako v obilnem številu obiskali.

Ob enem se naznanja, da se bo ta semenj uže letos začel dne 14. rožnika in ónega dne 10. oktobra ne bo več.

Županstvo v Hotederšici,
dne 19. maja 1879.

(243—3)

Korče, župan.

Dne 15. majnika

je bila otvorjena

rudninska kopelj

Toplice na Dolenjskem.

Za priprava stanovanja, dobro in ceno obskrb se bode vrlo skrbelo.

(224—2)

Kulavie,

prakt. zdravnik in najemnik kopelji.

Vsem, ki trpé zapiranje, zaslinjenje, breztečnost, želodečni katar, napihovanje, vrtoglavost, glavobolje, zimico, zlato žilo, izpuščaje na koži, zlatenico, bledico, protin, vodenico in obistne bolezni, priporočajo se uže 60 let kot dobre znane

karpatične zdravstvene pile.

Škatlja s 15 pilami stane 21 kr., zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr., s pošto 1 gld. 10 kr. Manj kot en zavoj se ne razposilja. Edino in samo pravopri lekarju

Ivanu Friedrichu,
v Malački na Ogerskem.

Izpis iz došlih zahvalnic:

Naznaniti vam moram, da so vaše pile čudovito uplivalo; prosim še jeden zavoj.

Na Vrhniki, dne 6. marca 1879.

Josip Šerjak, komi.

V korist trpečega človeštva vašemu blagorodju naznanjam, da so mene, 75 let starega moža, vaše pile moje tridesetletne bolezni ozdravile.

Balasa-Gyarmat, dne 22. nov. 1878.

(214—3) Karel Pongracz, kr. svetovalec.

Nič mokrote v črevlje in trdega usnja ne dopušča več premirana

c. kr. priv. nepremočljiva

mast za obhranjenje usnja

od
Benedik-a v Bad Hall-u.

Cena: 1 puška od kositarja gld. 10, 5; vojakom 100 komadov 12 gld. 50 kr. (z uđogo za puške), potem 1 puška 1 gld., 50 kr., 25 kr.

Glavno zalogo za Kranjsko ima g. Anton Krisper v Ljubljani; — za Koroško g. Karel Klemenčič, trgovec v Celovcu.

Prodajalcev, kojim se pri ceni popusti, išče se. (244—1)

V dokaz izvrstnosti so v zalogah spricevala, mej temi tudi od vis. c. kr. drž. vojn. ministerstva. Pred ponarejevanjem svari se.

Bolečine v zobéh vsake vrste

ozdravijo se brzo in gotovo s pravo dr. Popp-ovo anaterinino vodo za usta, kar sledeče vrstice z nova svedočijo:

Gospodu dr. J. G. Popp-u,

c. kr. dvornemu zdravniku za zobé na Dunaju, Stadt, Bognergasse št. 2.

Dolžnega se čutim, da vam poročam o vaši slavnoznanej anaterinini vodi za usta, kajti ona je vse moje nadeje prekosila.

Uporabjevanje anaterinine vode za usta zadostuje, da umori najhujše bolečine v zobéh, in da se več ne povrnejo.

V korist trpečega človeštva priporočam anaterinino ustno vodo dozdaj kot najboljšo zoper vse muke v zobéh in ustih.

Pooblaščujem vas, da te vrstice po svojej volji porabite, ter ostajem z visokim štovanjem

Dr. Romualdo Bellich, m. p.

V Trstu, 18. marca 1872. (40—2)

Zaloge imajo v Ljubljani, vse lekarne kakor tudi gg. Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petrič, L. Pirkar, P. Lassnik, Terček in Nekrep; v Postojni: J. Kupferschmidt; v Škofjej Loki: C. Fabiani; v Kočevji: J. Braune; na Krškem: F. Bömes; v Idriji: J. Warta; v Kranji: K. Šavnik; v Litiji: Mühlentzel, lekar; v Metliki: Matterjevi nasledniki; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergmann; v Radovljici: A. Roblek; v Kamniku: J. Močnik; v Črnomlju: J. Blazek; v Vipavi: A. Deperis.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

Lastina in tisk „Narodne tiskarne“.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.